

# ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

## ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 15 lei ; 3 luni 8 lei.  
In Districte : 1 an 36 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 10 lei.  
In Străinătate : 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

## Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, Pasajul Român, Nr. 3 Dis. București ; și la corespondenții ziarului din județe.  
In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biroul central de anunțuri pentru Germania.  
Pentru Franța, Anglia, Austro-Ungaria și Italia : Se va adresa la AGENȚIA LIRRE, Paris, 50, rue de Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

## ANUNȚURILE :

Linia mică pe pagina IV . . . . . 30-bani.  
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.  
Scrierile nefranțate se refuză. — Articollii nepublicați nu se înapoiază.  
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă. /

## SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARELE STRĂINE.

Paris, 26 Septembrie.

Ambasadorul german comitele Münster, a avut după amiază o convorbire cu ministrul de externe asupra afacerii de la graniță, care probabil va fi în curând aranjată de oare-ce s'a constatat că sangele s'a versat pe teritoriul francez. Guvernul francez cere despăgubire pentru veduva pichernului împușcat și o satisfacție în formă convenită pentru ofițerul rănit.

Berlin, 26 Septembrie

Toate foile discutate cu cea mai mare rezervă incidentul sângeros de la granița occidentală, exprimându-și convingerea, că dacă în partea germană este vre-o vină sau neînțelegere, Germania va fi gata a da Franței satisfacția cea mai loială.

Paris, 26 Septembrie.

Intâmplarea de la graniță se discută viu și acum și a influențat ceva și asupra burselor. Foile sânt încă foarte rezervate ; și Temps comentează afacerea într'un ton liniștit. — Știrile se cam contrazic în privința incidentului. După o versiune s'a tras focul asupra francezilor numai dintr'o întâmplare nenorocită ; o altă știre spune că el a fost luat drept niște braconieri sau hoți-vinători. Cel care a participat la vinătoare asigură, că întâmplarea s'a petrecut pe teritoriul francez, ceea ce dovedește și petele de sânge.

Picherul ucis era căsătorit și lasă copii în urmă. Procurorul Sadoul din Nancy și comisarul german Schirmack din Metz au avut o întrebare astăzi la graniță. Flourens a primit la amiază o depeșă de la Sadoul ; apoi a avut o lungă întrebare cu ministrul președinte Rouvier, cu ministrul de justiție și cu cel de interne și după aceasta a adresat instrucțiuni ambasadei franceze din Berlin spre a se pune în înțelegere cu Herbert Bismark. După amiază a venit la Flourens ambasadorul german, care a asigurat, că Germania va examina cazul conștiincios.

Berlin, 26 Septembrie

Nord. Allg. Zeitung scrie : Cu ocaziunea jubileului său de 25 ani ca ministru prințul Bismark a primit numeroase felicitări binevoitoare din toate părțile Germaniei, precum și din străinătate, mai ales din Austro-Ungaria, Italia și Anglia. Numai numărul telegramelor este de mai multe sute ; în fruntea lor sunt felicitările împărațului, a prințului imperial, a diferiților suverani germani și a miniștrilor lor. Manifestări cu deosebire simpatice a primit cancelarul de la regele Italiei și de la ministrul președinte Crispi.

Berlin, 26 Septembrie.

Ziarul Tageblatt anunță că Rusia propune acum, pentru tronul Bulgariei, candidatura prințului Waldemar, fiul regelui Danemarcei, fratele regelui Greciei și cumnatul împăratului Rusiei.

Milan, 26 Septembrie.

Congresul internațional al căilor ferate și-a terminat lucrările și a designat Parisul de sediu al congresului, ce se va ține în anul 1889.

Madrid, 26 Septembrie.

Carliștii organizează o nouă companie și cumpără arme. Se zice, că conflictul ivit între generalul Caverio și baronul Sangarren va fi aplanat de însuși don Carlos.

Se comentează viu modificățiunile aduse în întinerul călătoriei regentel și se atribuie unor grave cauze politice întoarcerea repede a reginei la Madrid.

Londra, 26 Septembrie.

In Fermoy, comitatul Cork, s'a ținut un meeting, în care a vorbit deputatul Tanner ; poliția, armată cu bâte, a atacat mulțimea adunată și a rănit 14 persoane ; poporul s'a apărut cu pietre rânind pe mai mulți agenți. Duminică seara poliția a primit ajutoare de la Mitchelstown ; mulțimea a năvălit asupra ei și a spart ferestrele otelului în care locuia judecătorul. In urma acestora poliția a trebuit iarăși să intervie energic și în încăierare s'a rănit mai multe persoane.

Paris, 27 Septembrie.

Ziarul République Française îndeamnă pe guvern, să nu aștepte sesiunea cea nouă a

Camerii, ci să examineze însuși, dacă împrejurările reclamă s'a nu expulsiunea tuturor membrilor familiilor, ce a domnit în Franța.

Londra, 27 Septembrie.

La o serbare conservatoare din Whitby au fost adunate ca la 7000 persoane ; lordul Randolph Churchill a ținut un discurs politic în care a zis, că primul parlament ales absolut democratic a arătat ; că patriotismul e mai pre sus decât considerațiunile de partid, că unioniștii liberali au resistat seducțiunilor lui Gladstone și că unirea acum e mai tare decât or când.

București, 17 Septembrie 1887

## IRIGAȚIILE

Ieri am reprodus din oficioasa de competență o știre îmbucurătoare : hotărârea ministeriului lucrărilor publice de a trimite un inginer în Italia ca să studieze la fața locului chipul în care se fac acolo irigațiile.

Ei, eată în fine că după unsprezece ani de completă neglijență în ce privește pe cultivator, guvernul d-lui Ion Brătianu începe, sau, mai corect, e pe calea de a începe și pentru acest nenorocit cetățean o îmbunătățire.

Deocamdată nu discutăm cum începe stăpânirea această îmbunătățire. Mai e vreme pentru așa ceva. Ceea-ce însă ținem a constata este că competența noastră stăpânire se gândește la îmbunătățirea soartii cultivatorilor numai după unsprezece ani de domnie, numai când vede vitele țeranului murind de foame din cauza secetei, numai când nu mai are încotro.

Până acum oamenii noștri de la guvern nici nu și-au dat osteneala să se gândească măcar că se poate face ceva în contra secetei, încotro și muncitorii simpli de la câmp. Și când noi și alți oameni competenți le-am spus că sunt vinovați dacă nu caută să afle ce se face în țările culte în această privință, foile lor ne-au acuzat de absurditate. Ce fel ! au exclamat aceste foi, învinovățiți guvernul și când nu ploă ? nu cum-va guvernul poate comanda nourilor ?

Totuși, sunt țări în lumea aceasta unde or-cât de lungă ar fi seceta, cultivatorul știe să abă pășune pentru vite, și știe să lupte în contra acestui rău atmosferic cu desul succes și pentru grâu și pentru porumb. Arma de luptă sânt irigațiile.

Dar cui să vorbești de irigații ? stăpânirii actuale ?

Până când n'a văzut stăpânitorii prin ei înșiși că dacă nu dai din mâini te îneci, învinovățirea și sfaturile ce i-am dat neconținut au fort glas în pustiu.

Tot așa de competent s'a purtat stăpânirea și cu sănătatea publică. N'a luat măsuri de îmbunătățire decât când a văzut, ca or-ce nepriceput, că țeranul e în prada tuturor boalelor, că popu-

lația țării e în descreștere, că mergem cu pași repezi spre descompunere.

Cât pentru hotărârea ministeriului lucrărilor publice de a trimite un inginer în Lombardia, unde irigațiile se fac în modul cel mai rațional și mai profitabil, o aprobăm ca început, ca ieșire din indolență. Este însă ciudată coincidența hotărârii ca timp cu numele inginerului.

Ispas !

Ispas e numele inginerului, — la Ispas e luată și măsura stăpânirii.

Vom vedea însă dacă va fi de ajuns d. Ispas pentru ispășirea greșelilor comise până acum în privința cultivatorului de către patrioții noștri ocărnuire.

## SERVICIUL TELEGRAFIC

AL ROMÂNIEI LIBERE

Berlin, 28 Septembrie.

Sgomotul despre întrevăderea împăraților Vilhelm și Alexandru care trebuia să aibă loc în luna Octombrie, se desminte.

Constantinopol, 28 Septembrie.

Propozițiunile făcute de Turcia au de scop de a face ca Poarta să câștige timp, care vrea se amâie or-ce rezoluțiune până când ea își va putea da seama de consecințele întrevăderii de la Fridrisruhe.

In toate cazurile ea nu va lua o deciziune definitivă înaintea alegerilor din Bulgaria.

Pesta, 28 Septembrie.

O mare serbare va avea loc astăzi pentru a se celebra al 53-lea aniversar al construcțiunii Teatrului Național.

Pesta, 28 Septembrie.

Președintele de vîrstă au fost numiți astăzi în ședința preliminară a ambelor Camere.

Sesiunea parlamentară se va deschide mâine printr'un discurs al Tronului.

Berlin, 28 Septembrie.

Gazeta Germaniei de Nord, vorbind de conflictul întemplat la frontiera franco-germană, zice că soldatul Kaufmann a declarat procurorului din Kolmar că a tras tocmă în momentul când a observat că Francezii au trecut pe teritoriul german.

(Agence Libre).

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

## METRII CUBICI

In vacanțe, d. Sturdza a luat poziții ca să nu se primească în școală mai mulți copii decât încap, și să se dea preferință Românilor.

Această măsură, ca mai toate măsurile pe cari le ia Sturdza, a stîrnit o vijelie.

S'a ridicat Jidanii, țipând că nu li se primesc copiii la școală.

S'a ridicat p'alocurea chiar Românilor, când nu mai găseau loc pentru copii lor.

O parte a presei s'a amestecat în gălăgie, spre a mări curentul nemulțumirii, spre a da în cap lui Sturdza și a scutura întreaga firmă.

Colectiviștii, mai ales primarii și deputații de prin județe, s'a speriat de gălăgie, au alergat la Govora, s'a tînguit că Sturdza ești dă de mal, au răcnit că nu mai răspund de alegerile viitoare. Intrase rău spaima în turmă.

Ce-o fi pus la cale vizirul ? nu știu ; știu însă că s'a revenit în parte asupra măsurii.

Cu acest oilej, mi s'a părut, că judecata oamenilor iar a luat-o peste câmpii.

Măsura lui Sturdza în sine nu se poate critica, și nimeni n'a îndrăsnit s'o critice. Cine a contestat valoarea igienică și didactică a acesteia măsurii ?

Ba nu zău, nu era oare o seltăciune grămădirea a 80 de copii într'o odae, unde nu încap mai mult ca 20 ? Vă place oare să vedeți sănătatea copiilor compromisă din ziua în care intră în școală ? Poate oare un ministru să se desintereseze de partea cea mai scumpă a omului, de sănătatea copiilor ?

Măsura, după a mea părere, merită laude. Îndrăzneala lui Sturdza de a scutura nepăsarea primăriilor, care închiriază scump locuri proaste d'ale colectiviștilor, și neglig construirea de case în condițiile școlăii, — de a stimula indiferența părinților, — și de a prezenta o statistică vie de câte școli mai avem trebuință, — ar fi trebuit încurajată de cei ce voesc ameliorări serioase în învățământ.

Lucrurile s'a întîmplat însă tocmai din potrivă. Sturdza a fost silit să revie ; cu atât mai rău pentru dînsul. Un om convins nu face ast-fel.

Ceia ce nu ne-a plăcut la Sturdza, n'a fost măsurile luate. Toate au fost încălzite de dorul îndreptării. Toate au avut o parte excelentă într'ansel. Revenirea asupra lor, ne-a făcut tot'dauna impresie urită.

Acum, cine a criticat măsura metrilor cubici de aer și în ce a criticat-o ?

In ce ?

Măsura a fost criticată d'alături, nu în sine.

Ce au să se facă copii cari n'au loc în școală ? Și d'aci, înduioșări lirice asupra copiilor, diatribe virulente împotriva ministrului, inimicul luminării poporului, ignobilul țiritor în întuneric, etc., etc.

Ce erau să se facă copii ?

Dacă măsura rămânea în picioare, primăriile trebuia să închirieze de acum locașuri cum se cade, Statul era silit să deschidă credite pentru remunerarea profesorilor, parlamentele căutau să se îngrijască mai mult de nevoile instrucțiunii publice.

lata urmările, și era un mare bine în aceste urmări.

Și cine a criticat-o ?

Maî întâiu, dușmanii absoluți. Te poți aștepta la altceva de la dînsii ? In viața mea, n'am întîlnit un adversar care să mă laude. Când n'avea ce să zică contra, tăcea. Când găsia un cenciū, ține-te pînă.

Au mai țipat și colectiviștii interesați de chiverniseala puterii, nu de propășirea școlăii. Gălăgia acestora a avut mai mult efect la guvern. De nu țipa primarii și deputații pentru popularitate, nimic nu se schimba.

Când am auzit de măsura metrilor cubici, mă găseam în Moldova, într'un cerc de institutor. I'am întrebat : Ce ziceți de circulara asta ?

Mi s'a răspuns : — sfântă măsură. Acum vom putea să lucrăm mai bine, căci ni se dă un număr de copii cu căi putem lucra. Acum primăriile și părinții se vor îngriji mai mult de locașurile de școală. Așa vorbesc cei de la roata ca-

ruului. Dar cei ce nu vrea să cerceteze lucrul în sine fac gălăgie și rescoală urile. Cu atât mai rău, când ne luăm după dînsii.

UN PLOIEȘTEAN.

## CRONICA ZILEI

Excelența Sa d. Frédéric Hoorickx, ministru plenipotențiar și trimis extraordinar al al Belgiei, reintorcându-se în Capitală din concediul ce obținuse de la guvernul său, a reluat direcțiunea Legațiunii.

La 1 (13) Septembrie s'a aprins un fanal (feu de pôt) roșu pe coasta de răsărit a ostrovului Ipsolthia, la intrarea în portul Ghalaxidi.

Fanalul are un diametru de 0.30, și este suspendat pe un catart la picioarele căruia e casa gardianilor.

Focarul se găsește la 15 metri d'asupra nivelului mării.

D. Director general al telegrafelor și poștelor a destituit pe elevul de gradul I Popescu P. Ion, de la oficiul Dorohoiu, pentru că în timp de 3 1/2 ani, de când este în acest corp, nu a fost în stare a învăța manipulația aparatelor și nici nu a putut fi de veri-un folos serviciului poștal, fiind distrat în ultimul grad din cauza vițului băuturii de care este predominant.

Elevul de gradul II Ghițescu Nicolae, de la oficiul telegrafo-poștal e destituit, pentru că a perceput în beneficiul său taxe poștale mai mari de cât cele legale.

Elevul de gradul II Țiganisceanu Mirea, de la oficiul Măgurele, e destituit, pentru că de la intrarea sa în corp și până în prezent, în loc să își vadă de serviciu, a provocat numai desordine și perturbațiuni, avînd în același timp o conduită foarte rea, atât cu colegii săi, cât și în public.

Citim în Resboiul :

Lucrătorii tipografi, aderenți ai ziarului Gutenberg a serbat printr'un banchet, dat în restaurantul Paraschivescu, aniversarea fondării ziarului Gutenberg, la care banchet pe lângă lucrătorii tipografi au luat parte și câțiva din jurnaliști.

Poliția, acum ca în tot-d'auna, prin spioni și sticlești oficiali, asediase localul în care se ținea banchetu, spre a afla pe toți acei ce vor lua parte ; nemulțumindu-se însă numai cu spionajul, și spre culmea rușinii, a dda zi antreprenorul restaurantului fu chemat la poliție, unde i se făcu aspre muștrări pentru că și-a permis a închiria localul pentru banchetul în chestiune, și spre a dovedi că de mult sunt respectate libertățile poporului, i se închise restaurantul.

Persecuțiunile polițienești a ajuns nedemne și ridicule.

In ziua de 5 Octombrie se va ține licitație la direcția generală a căilor ferate române (gara de Nord), pentru aprovizionarea a 70.000 traverse ordinare de stejar pentru cale normală principală, împărțite în 3 loturi și necesare în regiunile următoare :

Lot Nr. 1, 25.000 bucăți între Tecuci și Vasluiu. — Lot Nr. 2, 25.000 bucăți între Focșani-Mărășești-Bacău cu linia laterală. — Lot Nr. 3, 20.000 bucăți între Peatra-Bacău-Roman.

Dimensiunile acestor traverse sunt : 2 m. 36—2 m. 60 lungime, 0 m. 28—0 m. 30 lățime și 0 m. 15 grosime.

Predarea se va face în cursul anului viitor 1888.

SEMNU ONORIFIC

S'a acordat dreptul sa poarte semnul onorific de aur pentru serviciul militar de 25 ani:

Maiorul Costache Ioan, din regimentul 24 dorobanti. — Maiorul Ionescu George, din regimentul 16 dorobanti. — Capitanul Bailter Scarlat, din disponibilitate. — Capitanul Negru Petre, din regimentul 3 dorobanti. — Adjunctul clasa II Lambrinescu Ioan, din serviciul intendentiei diviziei I. — Administratorul clasa I Ilescu Anton din regimentul 17 dorobanti. — Administratorul clasa I Christescu Toma, din regimentul 7 dorobanti. — Administratorul clasa I Ciocan I. Constantin, din regimentul 6 dorobanti. — Guardul de artilerie clasa I Corlatescu George, din regimentul 3 artilerie. — Locotenentul Meteleanu Ioan, din regimentul 12 calarasi. — Administratorul clasa III Mihalescu George, din regimentul 3 dorobanti.

Iar semnul onorific de argint pentru serviciul militar de 18 ani:

Capitanul Luchian Rafail, comisar regesc de la corpul 3 de armata. — Capitanul Badescu Iosif, din regimentul 17 dorobanti. — Capitanul Paleologu Dimitrie, din regimentul 6 dorobanti. — Capitanul Portulescu Nicolae, din regimentul 12 dorobanti. — Capitanul Constantiniu Ioan Balan, din regimentul 11 calarasi. — Medicul de regiment clasa II Dumitrescu Ioan, din batalionul 3 venatori. — Farmacistul de divizie Dinescu Ioan, din serviciul spitalelor. — Locotenentul Nicolescu Ioan, din regimentul 17 dorobanti. — Locotenentul Christian Dumitrie, din regimentul 10 calarasi. — Locotenentul Teodosian Constantin, din regimentul 12 calarasi. — Medicul de batalion Andronescu George, din regimentul 1 rosiori. — Medicul de batalion Urban Ioan, din serviciul spitalului militar. — Guardul de artilerie clasa III Secara Ioan, de la arsenalul de deposit Tergoviste.

DECRETE

D. Constantia Cucuta se confirma in postul de casier al comunei urbane Calarasi, din județul Ialomița.

D. colonel M. Pastia, directorul general al telegrafelor și postelor este autorizat să îndeplinească funcțiunea de secretar general al departamentului de interne, pe tot timpul absenței titularului în concediul ce i s'a acordat.

Sunt numiți: D. N. I. Voinescu, fost prefect și administrator de plasă, în funcțiunea de polițai al orașului Galați, din județul Covurlui, în locul d-lui Nicolae Petrescu. — D. Panait Serbanescu, fost sub-prefect, în funcțiunea de sub-prefect la plășile intranite Baltalomița, din județul Ialomița, în locul d-lui G. Nicolescu, trecut în altă funcțiune.

Locotenentul Elefterescu Constantin, din regimentul 8 linie, se trece, pe ziua de 16 Septembrie, în poziție de disponibilitate pe timp de 6 luni, pentru purtarea rea din obicinuință.

Capitanul Vanghele Constantin, din regimentul 3 linie, s'a trecut în poziție de disponibilitate pentru infirmități temporale.

Sergentul bacalaurat Cardeş Constantin, fost în regimentul 10 dorobanti, care a depus cu succes examenul cerut de legea ofițerilor de rezervă, s'a înaintat la gradul de sub-locotenent în rezervă în arma infanteriei, la corpul 3 de armată.

Tinerul Gulescu Carol, care a terminat cursurile școlii speciale militare din Saint-Cyr, s'a înaintat la gradul de sub-locotenent, la regimentul 7 dorobanti.

D. G. D. Ionescu, licențiat în drept și actual controlor în serviciul taxei de 1/2% din administrațiunea centrală a finanțelor, este numit în funcțiunea de șef-perceptor clasa I în serviciul exterior al vănilor, în locul d-lui Anton Furduescu, trecut în locul celui d'entri.

DIN AFARA

Criza Bulgară

Cercurile guvernamentale din Sofia hrănesc mari speranțe, că prin paciență vor reuși a înlătura cu încetul toate greutățile și că alegerile se vor săvârși în toată liniștea și în favoarea lor. Dacă este adevărat, că aderenții lui Tancov și ai lui Karavelov ar fi declarat că, în împrejurările actuale ei nu pot lua parte la alegeri, atunci în adevăr guvernul prințului de Coburg are șorți de a dobândi o majoritate însemnată în Sobraniă, dar în cazul acesta vor deveni iluzorie speranțele într-o apropiată aplanare a greutăților.

Cât pentru decursul liniștit al alegerilor n'a fost tocmai de bun augur adunarea cea mare electorală ținută Sâmbătă în Sofia. Ministrul-președinte Stambulov a ținut în această adunare un discurs foarte frumos, cu toate aceste însă alegătorii nu s'au putut înțelege asupra candidatului și așa s'a terminat adunarea fără a fi făcut nici o ispravă. Dacă în capitala țerei și în fața miniștrilor alegătorii bulgari se înțeleg așa de greu, atunci cum va fi în provincie, unde ei vor fi mai puțin controlați și influențați?

Or-care ar fi însă rezultatul alegerilor bulgare, el nu este decisiv pentru viitoarea rezolvare a cestiunii bulgare. Aceasta atârână azi mai mult ca vre-odată dela atitudinea Rusiei și a celorlalte Puteri.

Acum se așteaptă cu nerăbdare hotărârile definitive ce le va lua Poarta, căreia i s'a lăsat în sarcină să ia inițiativa pentru stabilirea unei înțelegeri între puterile semnate, după ce Germania a refuzat de a mijloci această înțelegere.

Rusia se asigură, face mare presiune asupra Porței, și o amenință chiar cu execuțiunea despăgubirii de război, ce o datorează aceasta imperiului nordic, la caz când ar mai trăgăna lucrurile și nu ar face o propunere puterilor semnate în sensul dorințelor rusești. O știre mai nouă din Sofia ne spune că în urma acestor stăruințe ale cabinetului din St. Petersburg, Poarta s'ar fi decis a-i face pe voiă, învoindu-se la planul trimiterii unei comisii mixte rusoturcești la Sofia. Agenția Reuter anunță că Poarta a adresat în privința aceasta la Petersburg o notă oficială și o comunicare oficioasă.

În Sofia se răspândise Dumineca trecută faima, că între Turcia și Rusia s'a stabilit o înțelegere definitivă privitoare la soluțiunea crizei bulgare. Mai multe ziare publică chiar punctele acestei convențiuni, care va fi propusă spre primire de către Cabinetul Sultanului puterilor semnate. Cele mai principale puncte ale menționatei convențiuni se zice că sunt următoarele: 1. Se va trimite un comisar turcesc și unul rusesc în Bulgaria, având ambii același rang. 2. Prințul Ferdinand de Coburg se părăsească țara. 3. Se va alcătui un guvern energic, care va avea să ordoneze noui alegeri și pe baza acestora se va convoca o nouă Sobranie. Turcia și Rusia, se asigură, ar fi mai convenit ca în cazul când prințul Coburg nu s'ar supune ordinului Sultanului ca să părăsească țara, porțile bulgare vor fi blocate. Corăbii de război rusești vor bloca pe Dunăre și pe Marea-Neagră orașele de port bulgare. Dacă Austro-Ungaria nu ar voi să ia parte la această blocare, va fi invitată Serbia, ca să închiză granița printr'un cordon, iar granița Rumeliiei și a Macedoniei o va închide Turcia. Se vorbește, că Franța și chiar Germania ar fi primit deja în principii punctele de mai sus ale convenției turco-rusești. Diversele zgomote ce circulă dovedesc cel puțin, că puterile negociază și acum cu scop de a afla un mod de soluțiune a încurcăturii bulgare, dar mai dovedesc afară de aceasta, că înțelegerea dintre puteri devine pe zi ce merge mai grea.

FILOXERA

Circulara d-lui ministru al agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor către prefectii dd. ai județelor Dâmbovița, Buzău, Prahova, Covurlui și Botoșani.

Domnule prefect,

Dispozițiunile prohibitoare ce v'am cerut prin circulara Nr. 37. 537 din 28 August 1887, ca să aplicați regiunilor filoxerate, vă rog a le întinde și asupra vițelor verzi sau uscate pe cari cărașii obicinuesc a le pune ca căpătâie la așezarea vaselor de vin în care.

În acest scop, veți bine-voi a da ordine autorităților administrative și polițienești a preveni despre aceasta pe toți proprietarii de vii, și a priveghia ca carele cu transportul de vin din regiunile filoxerate să nu coppingă cea mai mică urmă de vițe sau fof de vițe.

Primiți, etc.

p. Ministru, D. Dobrescu

Circulara aceluiași d. ministru către dd. prefectii de județe, afară de ai județelor Covurlui, Botoșani, Dâmbovița, Buzău și Prahova.

Domnule prefect,

Prin circulara Nr. 39.598 din 12 Septembrie 1887, adresată d-lor prefectii ai județelor Dâmbovița, Prahova, Covurlui, Buzău și Botoșani, am cerut a întinde prohibițiunile aplicate regiunilor filoxerate și asupra vițelor verzi sau uscate ce cărașii obicinuesc a pune ca căpătâie la așezarea vaselor de vin în care.

Avizându-vă despre aceasta, vă rog a lua cuvenitele dispozițiuni de a pune în sarcina autorităților administrative și polițienești să fie atente asupra transporturilor de vin eșite din regiunile filoxerate, pentru a nu îngădui cea mai mică urmă de vițe sau fof de vițe în acele transporturi. Primiți, etc.

p. ministru, D. Dobrescu.

CRIME — DELICTE — ACCIDENTE

București

Individul Ionită Neagu de pe șoseaua Ștefan-cel-Mare s'a găsit spânzurat alaltăseară în odaia sa.

Numitul s'a decis la această faptă în urma nenorocirilor ce a îndurat prin pierderi în comerț.

Jud. Botoșani

Citim în Vocea Botoșanilor:

Comitetul central cerând datele necesare de la comitetul seū colectivist din localitate, acesta i-a trimis lămurirea c'ar exista 995 proprietari și chirași incendiați, iar pagubele suferite se urcă la suma de 2,392,460. D'aci se vede cât e de mare diferența între un tablou și altul.

Cu toate acestea comitetul central păzind până astăzi cea mai mare tăcere și nedând nici o seamă de sumele ce s'ar afla vârsate la casa de consemnație, a îndrituit sucursala comitetului d'aci d'a cere această lămurire, solicitând totodată cu grăbire d'al și trimitere banii, spre a-i distribui precum el doresc, căci pentru aceasta s'a constituit în comitet și d'aceia se așteaptă să li se dea ocupațiunea mult dorită.

Așteptăm să vedem ce va răspunde comitetul central, ca să putem emite și noi părerea noastră. Avem dreptul de control asupra acestei distribuirii, căci sumele adunate provin nu numai din oferte particulare, dar Statul, comunele, județele, și alte instanțe publice au vârsat banii lor. Prin urmare am dori ca cel săraci și arși să fie ajutați și nici cum și d'aci să se facă vr'un gheșeft patriotic.

Impovărarea intelectuală și sedentaritatea în școli

Sunt mulți ani de când numeroși medici, atât din Franța cât și din alte țeri, au semnalat inconveniențele ce rezultă din eșcesul muncii intelectuale și a șederii prelunge în școli, fără ca lumea științifică să fi dat acestei importante cestiuni, însemnătatea ce merita din punctul de vedere al igienei școlare. Abia r'ul acesta, grație d-lui Lagneau, care a sulevat din nou această cestiune atât de veche, dar din ce în ce mai urgentă, Academia de Medicină din Paris a găsit necesar de a numi o comisiune, compusă din d-nii Larrey, Bergeron, Dujardin Beaumetz, Proust și Lagneau, însărcinându-o de a studia cestiunea școlară. Resultatul acestui interesant studiu a fost comunicat Academiei, în ședința de la 17 Maii, de către raportorul comisiunii d-lui Lagneau.

În acest raport, redijat cu multă conștiință și erudițiune, d-sa indică principalele stări morbide pe care le atribuiește impovărării intelectuale și sedentarității în școli. Acestea ar fi: miopia, felurite diformități, oblichități ale basinului, inegală ridicare a umerilor, turburări digestive, o nutrițiune insuficientă, anemie, lesiuni dintrare, fisie, diferite turburări nervoase, predispozițiunul la maladii epidemice, și infirmități care se arată în general în pro-

porție mai mare la acei cari urmează școlii superioare.

Pentru a preveni aceste stări morbide, raportorul propune modificarea programelor de învățământ, lăsând însă această sarcină autorităților școlare, ca mai competenți în această materie; D-sa nu se ocupe de cât cu măsurile igienice, fixând după etate oare și repartițiunea muncii intelectuale, a somnului, a mâncării, și propunând înlocuirea internatelor prin externate, iar în urmă formulează următoarea concluziune: „Academia de medicină atrage atențiunea autorităților publice asupra gravelor consecințe morbide a împovărării intelectuale și a sedentarității în școlii primare, licee și școlii speciale, și asupra necesității de a aduce mari reforme în modul și programele de studii actual-minte adoptate“.

În urma acestui raport, cestiunea școlară a început să agite toate spiritele în cercurile culte din Franța. Oamenii de știință, văzând că ea pune în joc sănătatea generațiunilor tinere, și prin urmare privește viitorul țerei, au căutat să elucideze discutându-o în cele mai multe societăți savante, și publicând asupra ei articole remarcabile, atât în ziare politice cât și în reviste științifice. În Academia de medicină, mai cu seamă, ea a dat loc la lungi și memorabile desbateri, în cari cei mai iluștri oratori luau rind pe rind cuvântul, pentru a profunzda mai bine și a deslega într'un mod mai practic această arzătoare problemă. Regretăm că lipsa de spațiu nu ne permite nici măcar de a resuma toate aceste interesante discursuri; ne vom mărgini dar a indica în treacă punctele mai principale sulevate de Academicianii, și cari n'au fost studiate în raportul d-lui Lagneau.

Astfel d. Brouardel, în un discurs foarte elocinte, a insistat asupra necesității de a muta toate internatele afară din oraș, la aer, unde ar trebui să se impue elevilor de a face un exercițiu egal cu acela al studierii. D. Colin (d'Alfort) a propus într'un mod judicios „1-ei de a limita munca școlară după termenul mijlociul al forțelor, pe care fie-care virstă poate desvolta; 2-a supresiunea, reducițiunea sau caracterul facultativ al materiilor inutile, pentru a da studiilor importante, necesare, cea mai mare extensiune posibilă; 3-a adaptiunea fie-cărui fel de studii cu facultățile și aptitudinea indivizilor.“

D. Lancereaux, de și se îndoiește despre gravitatea și frecuența consecințelor provenite din munca exagerată și sedentaritatea școlară, totuși recunoaște că programele, adesea ori prea încărcate, chiar în clasele inferioare, nu sunt în tot-d'aua în proporțiune cu dezvoltarea intelectuală a elevilor. Între altele d-sa e de părere a se cere de la autorități ca aerul, lumina și hrana să fie distribuite în mod suficient.

D. Hardy a arătat ca cauză a slăbiciunii fizice a elevilor, reaua instalațiune a școalelor, și a atras atențiunea asupra inconveniențelor școlii prea matinale, mai cu seamă în timpul ernoii.

Chiar d. Peter, a cărui independentă de spirit îl pune adesea ori în pozițiune de a se lupta singur în contra tuturilor, în un discurs strălucit, a arătat consecințele dezastruoase ale impovărării. Pentru d-sa oboseala cerebrală ca și cea musculară, se manifestă prin simptome analoge: durere și impotență. Fenomenele cari rezultă din această cauză sunt, după gradul impovărării: cefalgie — care în tot-d'aua este simptomul primordialis și necesar — al 2-a febra de osteneală și, în fine, ca cea mai gravă consecință, autolifișiunea sau febra tifoidă și tuberculoasă. D-sa terminând conchide că atât programele cât și igiena școlară trebuiesc reformate: „Tinerimea franceză are trebuința de o lege Roussel, a zis d-sa.“

FOIȚA ROMANIEI LIBERE

— 17 Septembrie 1887 —

EDGARD MONTEIL

STUDII OMENESCI

BABYLONIA

— (Urmare) —

— Nu e nevoie, d-nă, să mai intru în acest salon; să lăsam liniștiți pe jucători; trebuie să mă urch în cel din urmă etaj al casei d-tale, acolo unde ați stabilit o ruletă. — Dar, d-le... — Bine-voește, d-nă, a'mi deschide ușa care dă pe scara cea mică. — Vez că ești prea bine informat... D-nă Rivoire, fiți bună și arată d-lor drumul la ultimul etaj; — dar vă previu d-lor, că mai mulți membri ai corpului diplomatic, și anume Escelenta sa ambasadorul Spaniei, sunt acolo sus. — Comisarul urmă pe d-na Rivoire, încingându-se șarfa; abia apărui în sala de joc, și un singur strigat se auzi. — Ah! comisarul! Suntem prinși de comisar! — Și toți începură să rize. Comisarul rămase puțin cam mirat de această primire. — Șampanie! Șampanie pentru d. comisar! — Servitorii aduseră șampanie, și toți rugară pe comisar să bea. — În acest timp, Protopopescu luă toți banii

dozceci de mii de franci pe fără șof. — Eu aveam șapte-sprezece mii. — Trimete-ți mâine după banii, zise Tatiana acestor d-ni, și altor jucători, căci mă tem că multă vreme ruleta nu va putea funcționa. Și în ea însăși, adăogă: să pondeze sume așa de mari!... A doua zi nu mai văzu pe Protopopescu, și ca să nu fie acuzată c'a fost învoită cu densul, dacă nu era să se mai întoarcă, — lucru prea puțin, — scoase și plăți din punga sa șaptezeci și patru de mii de franci. În același timp trimise pe Stanislas Skarga să caute pe Protopopescu, spunându-i să pună mâna pe banii. Această întâmplare o împedicasă d'a merge la otelul Voltaire, la Junon. După ce dote toate ordinele, și după ce scutură printr'o șforțare a voinței umbra ce arunca pe fața sa pierderea banilor, — plecă pe jos să-și găsească capitanul. La ușă întâlni pe prefectul poliției care venea să-și tacă vizită. — Nu mai vreau să te vez, i zise ea. — De ce n'ai urmat sfaturile mele? — te prevenisem; și ai închipuit oare că nu șciam pregătirea din podul casei, și existența ruletei? Dar, nenorocită ce ești, chiar dacă ai fi din familia Joinville și ai trăi în lumea cea mai retrasă din foburgul Saint-Germain, aș avea un Montmorency care te ar spiona. — Frumos lucru și poziția! — Admirabil! Crez că i închipuiești că printr'osteni care formează Marea Babylonă, am călți-va agenți? Aseară aveam trei, care jucau la ruletă. — Trei!

— Da, și iți dau voie să-i cauți. — Nu m'oi voi de această osteneală. — Aveai un crupier foarte dibaci. Am zis comisarului meu de poliție să nu ia înscris numele persoanelor prezente, căci șciam că o să ai personajele cele mai considerabile în jurul postavlului verde, dar i ordonasem să pună mâna pe banii postavlului... Nu iți fie teamă, iți-i-ași fi dat înapoi, pentru că erai d-ta... — În acest caz, rēu ai făcut că n'ai putut să iei banii. — Pentru ce? — Pentru că crupierul meu, Protopopescu, a fost așa de îndemănat că a luat șapte-zece și patru de mii de franci, postavlul, câștigurile până în acel minut, plus o sută de mii de franci ce i dasem pentru bancă, — și nu s'a mai întors. — Adevărat? — Așa precum iți spun. — O să i prinz, răspunse prefectul: unde locuiește? — Iată cine-va care ne poate spune unde locuiește Protopopescu, — zise Tatiana. E un protejat al d-le, domnule prefect, acela pe care l'ai numit, după recomandațiunea mea, secretar de comisar de poliție, — d-nul Stanislas Skarga. — Domnule prefect, zise Stanislas salutând până la pământ, sunt umilitul d-le servitor! — Ești Francez, domnule întrebă d-nu Lebon. — Tot ce poate fi mai Francez, domnule prefect. — Șciți că d-ta ai scris importanta lucrare, pe care am primit-o asupra studen-

ților republicani, zise prefectul. Prea bine; am dat ordine să vă dea o alocațiune d'o sută de franci. — Multeșce foarte mult domnului prefect, zise inclinându-se până la pământ Stanislas, dar n'am nevoie de bani; am mai mulți de cât și poate închipui d-nu prefect. — D-nu Lebon dote din umeri, și privirea i se muta de la Stanislas la Tatiana. — Totuși, în pozițiunea d-le... — Oh! Domnule prefect, zise Stanislas plecându-se din nou, fac poliție pentru amorul artei, și ca să fiu folositor M. S. Împăratului Francezilor. — D-nu Lebon fixă un minut pe Stanislas, și se gândi: — Te voiu adânci eu pe tine... — Ce știți despre Protopopescu? întrebă Tatiana pe Polonez. — Protopopescu, răspunse Stanislas a intrat acasă la două ore și jumătate de dimineață; și a făcut căfului, a luat Expressul de la șapte ore pentru Bruxelles, și fiind-că acum e mai mult de trei ore după amiază, trebuie să fie acum sosit în capitala Belgiei. — Voi încerca să l arestez acolo, — la revedere, doamnă, zise prefectul. — Când d-nu Lebon porni cu trăsura, și Stanislas fu pus în curent cu afacerea, se adresă Tatianei cu vorbele: — I-a-ți nădejdea de la acei bani. — Crezi? — Protopopescu nu va apare în Franța așa curând, și, pișicher cum este, poți fi sigură că și-a luat toate măsurile. (Va urma).



